

KOMMUNLEDNINGSKONTORET
 Utredning och tillsyn
 Joachim Köhler

Behovsprognos av bostäder för personer med funktionsnedsättning, period 2019-2023

Sammanfattning

Behovsprognosen visar att fram till och med 2023 behövs cirka 100 fler bostäder för personer med funktionsnedsättning, utöver det behov som är tillgodosett inom kommunen idag. Drygt två tredjedelar av behovet utgörs av boendeplatser beviljade enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Inom detta område väntas cirka 70 tillkommande personer behöva bostad under de närmaste fem åren. Inom ramen för Socialtjänstlagen (SoL) antas cirka 30 individer behöva boenden till och med år 2023.

	2019	2020	2021	2022	2023	Totalt
Årligt behov LSS	14	14	14	14	14	70
Årligt behov SoL	6	6	6	6	6	30
Totalt årligt behov Funktionsnedsättning	20	20	20	20	20	100

Tabell 1. Prognostiserat behov av boendeplatser enligt LSS och SoL

Individuella behov som ligger flera år fram i tid är dock mycket svåra att förutse. Angivna siffror i denna rapport ska därför ses som uppskattningar och tolkas med stor försiktighet.

Behovsprognosen är en del av underlaget till kommunens lokalförsörjnings-planering. I planen för lokalförsörjning arbetar man löpande för att möta ovan beskrivna behov. Där planeras för kommunens beställning av lokaler, vilket inte behandlas i denna rapport. Prognosen ska även bidra till att förtydliga för olika aktörer vilka behov av boende som socialnämnden har för personer med funktionsvariation.

Inledning

Socialnämndens ansvar för människor med funktionshinder beskrivs i 5 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL. Där stadgas att socialnämnden ska verka för att personer, som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring, får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra. Socialnämnden ska även medverka till att den enskilde får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd. Kommunen ska inrätta bostäder med särskild service för dem som till följd av sådana svårigheter behöver ett sådant anpassat boende. Biståndet ska tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå (4 kap. 1 § SoL).

En boendeinsats kan också beviljas enligt lagen (1993:387) om stöd och service till funktionshindrade (LSS) om personen tillhör lagens personkrets och har ett behov av boende. Målet med insatserna är att den enskilde får möjlighet att leva som andra och ska genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor.

I socialnämndens ansvar ingår att på strukturell nivå delta i samhällsplaneringen genom att beskriva de behov som nämndens målgrupper förväntas ha. Behovsprognosen är en del av underlaget till kommunens lokalförsörjnings-planering. Ställningstagande kring hur dessa behov ska tillgodoses blir en del i den strategiska planeringen. Prognosen ska också bidra till att förtydliga för olika aktörer vilka behov av boende som socialnämnden har för personer med funktionsnedsättning.

Om behovsprognosen

Prognosen visar på Täby kommuns tillkommande behov av bostäder inom för socialnämndens verksamhet för personer med funktionsnedsättning. Prognosen redovisar alltså de behov som finns utöver de boendeinsatser som idag är tillgodosedda.

Behovsprognosen byggs upp i två steg. Det första steget utgörs av det behov som är känt av verksamheten idag. Det kan ofta handla om kontakter med föräldrar vars barn i de flesta fall redan erhåller andra insatser och som i framtiden sannolikt kommer att ha behov av bostad. Behovet kan även innefatta personer som idag är placerade utanför kommunen men som bör erbjudas bostad inom Täby. Möjligheten att flytta tillbaka till kommunen ska finnas och föras upp till dialog, även om den enskilde i de flesta fall väljer att ha kvar sitt tillvanda boende. Därför återfinns även dessa platser i prognosen över platsbehov. Uppskattade behov är sålunda ytterst individuella och kan följaktligen komma att förskjutas i tid beroende på individens aktuella situation.

Prognosens andra steg utgörs av behovet till följd av den väntade befolknings-ökningen i Täby. Den senaste befolkningsprognosen visar att kommunens invånare väntas öka från dagens 71 500 personer till nära 81 000 år 2023.

Det faktiska behovet av bostäder inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning är dock ytterst beroende på individens aktuella situation. Processen inför en eventuell flytt från till exempel föräldrahemmet till en gruppboende kan pågå under flera år. På grund av bostadens lokalitet eller utformning, individens behov av förberedelser eller annat, kan ansökan skjutas på framtiden eller till och med återkallas av den enskilde eller anhörig. Personer med funktionsvariationer kan även tillkomma från andra kommuner exempelvis genom förhandsbesked. För att beviljas ett boende skall bedömning göras av behovet vid

ansökningstillfället och därför finns en naturlig felmarginal i långsiktiga prognoser av detta slag.

Behov av bostäder enligt LSS

Boendeinsatser enligt LSS innefattar boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar, bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna.

Bostad med särskild service för barn och ungdomar (9 § 8) riktar sig till barn med behov av speciellt stöd.¹ I denna boendeform finns personal dygnet runt. Idag köper Täby kommun platser på barnboende enligt 9§8 LSS åt sju unga personer. En av dem har boende på internat, anpassat för funktionsnedsatta ungdomar som går på skolor med riksintag. Några av dessa barn och ungdomar kommer efter avslutad skolgång vara i behov av boende enligt 9§9 LSS.

Boendealternativ för bostad med särskild service för vuxna (9 § 9) är gruppboende och serviceboende. En gruppboende är en bostad med gemensamma utrymmen där service och omvårdnad kan ges dygnet runt. I ett gruppboende bör i regel tre till fem personer bo, undantagsvis sex boende². Gruppboende är avsedd för personer med ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig.

¹ Se socialnämndens riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS.

² Se Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd SOSFS 2002:9 (S).

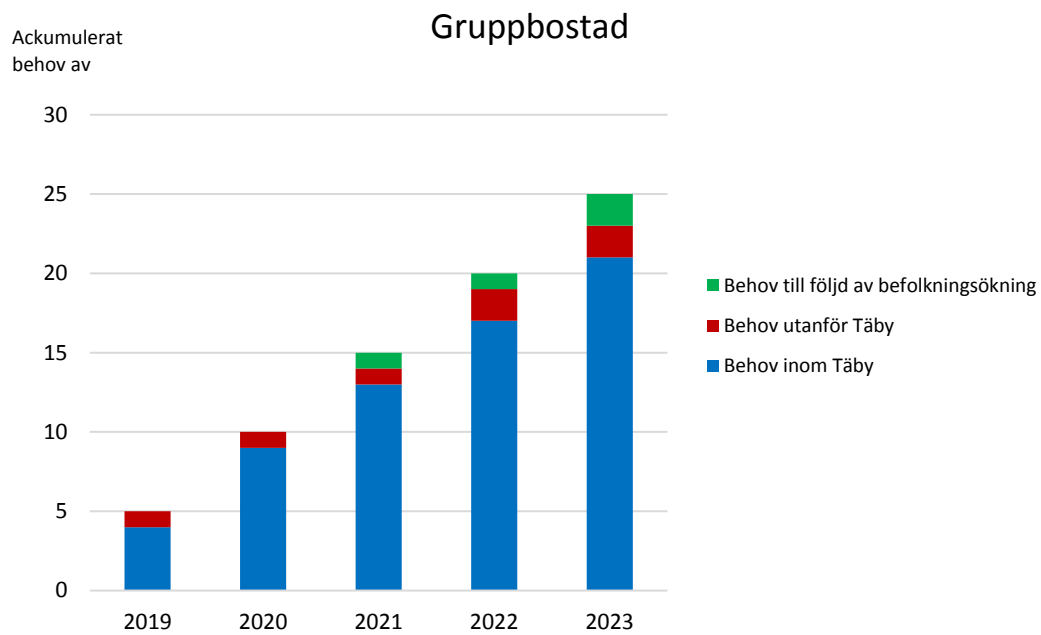

Diagram 1. Antal tillkommande platser i gruppbostad som behövs för att möta prognosticerad efterfrågan.

För närvarande är 14 personer med behov av gruppboende placerade utanför Täby. Flera av dem kommer även fortsättningsvis bo kvar men cirka hälften bör kunna flyttas till boende inom kommunen. Dessutom bidrar befolkningsökningen till ett ökat behov av gruppboende. Med en stadigt ökande efterfrågan, beräknas sålunda att det totala behovet av platser i gruppboendestäder kommer att uppgå till cirka 25 personer under prognosperioden³. Detta förs systematiskt in i lokalförsörjningsplanen för löpande åtgärder.

En servicebostad är en bostad med god tillgänglighet där service och omvårdnad kan ges dygnet runt av personal i den omfattning den enskilde behöver. Servicebostad kan vara en lämplig mellanform av bostad mellan ett helt självständigt boende i egen lägenhet och en lägenhet i en gruppboendestad.

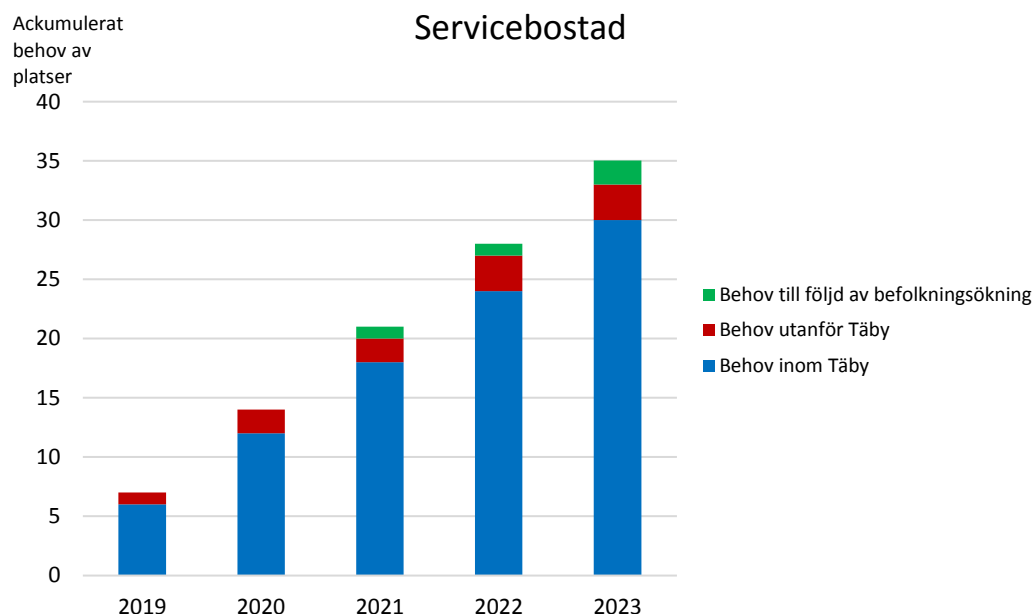

Diagram 2. Antal tillkommande platser i servicebostad som behövs för att möta prognosticerad efterfrågan.

För närvarande är 16 personer i behov av servicebostad placerade utanför kommunen. Ungefär hälften bör kunna flyttas till boende inom kommunen. Tillsammans med en växande befolkning och en stadigt ökande efterfrågan, förväntas det sammanlagda behovet uppgå till cirka 35 ytterligare platser i servicebostäder i kommunen fram till och med år 2023⁴.

Annan särskilt anpassad bostad (9 § 9) är en bostad med viss grundanpassning till den funktionsnedsattas behov i det normala bostadsbeståndet. Boendialternativet har ingen fast bemanning.

³ Akkumulerat behov skildrar totalt antal boenden om inga nya tillkommer under perioden.

⁴ Akkumulerat behov skildrar totalt antal platser om inga nya tillkommer under perioden.

Sammantaget behov inom LSS

Utöver nuvarande verksamhet, förväntas nära 70 tillkommande individer behöva ett boende enligt LSS under den närmaste femårsperioden.

	2019	2020	2021	2022	2023	Totalt
Gruppboende	5	5	5	5	5	25
Serviceboende	7	7	7	7	7	35
Barnboende	1	1	1	1	1	5
Särskilt anpassad bostad	1	1	1	1	1	5
Årligt behov LSS	14	14	14	14	14	70

Tabell 2. Sammantaget prognosticerat behov av platser inom LSS, utöver de boendeinsatser som idag är tillgodosedda av kommunen.

Bostäder enligt Socialtjänstlagen

I Täby finns det ett antal olika boendeformer som är aktuella vid beviljande av boendeinsats enligt SoL. För personer med fysiska funktionsnedsättningar under 65 år köps idag platser på vård- och omsorgsboende utanför kommunen – fem platser på vård- och omsorgsboenden samt två platser på demensboenden.

För personer med psykiska funktionsnedsättningar finns boendalternativen bostad med särskilt stöd och service samt stödboende. Bostad med särskilt stöd och service är ett boende med egna lägenheter, gemensamhetsutrymmen och personal dygnet runt. Den enskilde ska ha så stora svårigheter att klara vardagliga funktioner att stöd i självständigt boende inte är tillräckligt.

Stödboende är en mellanform mellan självständigt boende och bostad med särskilt stöd och service. Personal finns tillgänglig dagtid. Den enskilde ska ha så stora svårigheter att klara vardagliga funktioner att stöd i självständigt boende inte är tillräckligt.

Träningslägenheter kan beviljas till personer med funktionsnedsättning som har ett visst stödbehov men utan dagligt behov av personalstöd. Syftet är att förbereda den boende inför ett mer självständigt liv. Boendet i träningslägenhet är begränsat i tid och efter maximalt fyra år behöver den boende gå vidare till en annan boendeform.

Sammantaget behov inom SoL

Tabell 3. Sammantaget behov inom SoL, utöver de boendeinsatser som idag är tillgodosedda av kommunen.

	2019	2020	2021	2022	2023	Totalt
Stödboende (SoL)	4	4	4	4	4	20
Träningslägenheter	2	2	2	2	2	10
Årligt behov SoL	6	6	6	6	6	30

Ytterligare nära 30 individer väntas behöva ett boende enligt SoL under den närmaste femårsperioden.